

Præter Portus autem quos supra recensuimus est Portus *Setubal* xx Milliarib. Olisippone Austrum versus distans. Montes hic pauci, iique non magni, ut sunt quos incolæ vocant *Sierra de Monchiquo*: de *Chaldacatao*, de *Sordedas*, olim dicti *Montes Luna* &c. Sunt & hi plerique Lucis Memoribusque consiti. Sunt etiam Silva & densa Nemora, in quibus Hispaniæ Principes venari solent. In Opidulo Berthelem, templum est D. Virgini dicatum, sumptuque incredibili exstructum: Emanuelis Lusitanæ Regis Monumentum, quod dum viveret sibi ipse designavit. Magna tamen Operi accessio facta ab Ioanne 111 Emanuelis Filio. Suntque in Interamini Portugallia, ut scribit Vascus, præter Ecclesiam Bracarensem Metropolitanam, & Portugallensem Cathedralē, atque alias quinque Collegiās, plusquam centum triginta Monasteria, quorum pleraque redditus habent amplissimos; præterea plus minus mccccx Parochiales, ut scribit quidam. Certe in parte quæ Bracarensem agnoscit Ecclesiam octingentæ recensentur. Ex qua re fertilitatem & Religionem antiquam Gentis facile agnoscas. Taceo xenodochia, Nosocomia, Orphanotrophia, Turres, pulcherrimas ædes, hortos amœnissimos, & ejusmodi. Academias habent in hoc Regno *Ebora* & *Coimbra*. Prior ab Henrico Cardinale Lusitanæ, ejusdemque Civitatis Præsule, nuper instituta. Altera etiam instituta nuper a Ioanne 11 Portugalliæ Rege. Sunt Lusitani omnium Hispanorum fortissimi, veloces, agiles, mobili corpore levique, ut facile & fugiant hostem & insequantur: prompti, laboris patientissimi. Sunt & eo ingenio, ut magnifice de se & rebus suis sentiant; atque ipsi dictitant se vivere ex opatione, hoc est se sustentari potius eo, quod se esse putant, quam eo quod reuera sunt. Rei Navalis sunt peritissimi, ac Navigationibus ad incompertas Regionēs toto Orbe notissimi; Mercatorum commerciis ditissimi.

Algarbia.

Sub Portugallia hoc tempore *Algarbia* regnum pertinet. Hæc ab Arabibus nomen accepit, significatque Campum Arvumque felix & uber, in quo omnia ad commutationem necessaria. Linea autem ejus initium ab Anafavio inter Amnes qui vulgo *Vatæon* & *Carei-væ*; finis autem ad Opidulum *Odesseiza*, id est ab Oriente versus Occidentem protracta, separat *Algarbia* regnum ab ipsa Portugallia, omnium Hispaniæ Regnorum minimum & ignobilissimum. Comportantur eo ex variis Hispaniæ partibus secundo Anæ decursu Vina omnis generis, Sicca, Bastarda, Romana, & ejus classis alia; quæ porro navibus imposita in Galliam, Inferiorem Germaniam, alioque avehuntur. Opida habet *Balsam* Ptolemæo; Plinio, Antonino & Pomponio Melæ, quæ hodie *Tavila*, ut Coquus opinatur: *Ossonobam* Plinio & Antonino; quorum ille *Lusitaniam* cognominat, *Ossonaba* est Ptolemæo, putaturque quæ nunc *Silvis*. Fuit etiam ibidem ad Sacrum Promontorium Urbs *Lacobriga* Pomponio, cujus etiamnum ruinæ ruderaque visuntur prope *Lagos* Opidum maritimum, in Vico, qui Lusitanica Lingua *Lagoo* vocatur, uti scribit Vascus. *Algarbia*, Comitatus initio in dotem ab Alphonsō x Legionis Rege, ut prisca referunt Annales, datus fuit Alphonsō 111 Portugalliæ Regi, quum filiam ipsius Beatricem, quam ex Pellice genuerat, uxorem duceret. Natus ex eo conjugio *Dionysius*, qui primus Algarbiorum Regis titulum usurpare cœpit. Sed de Portugallia ac de Algarbia hæc sufficiant, ad reliquas Hispaniæ partes transeo.

Portus.  
Montes.  
Silva.  
Opera publica.  
Sacra.

Academia.

Mores.

Mertimonia.

Regio.  
Unde dicta.  
Situs.

Opida.

Imperium majorem.